

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVĽOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

Evidenčné číslo: 107003/B/2022/36122163470626052

**UPLATŇOVANIE NÁROKOV
PODNIKATEĽOV V ČASE KORONAKRÍZY**

Bakalárska záverečná práca

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

**UPLATŇOVANIE NÁROKOV
PODNIKATEĽOV V ČASE KORONAKRÍZY**

Bakalárska záverečná práca

Študijný program:	Ekonomika a manažment podniku
Študijný odbor:	Ekonomika a manažment
Školiace pracovisko:	Katedra finančného riadenia podniku PHF, Košice
Vedúci záverečnej práce:	JUDr. Oľga Kmet'ová, CSc.

Košice 2022

Viktória Hrinková

Zadanie záverečnej práce (vo vytlačenej verzii nahradit' stranou z AIS-u).

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

(podpis študenta)

Podakovanie

Touto cestou sa chcem podakovať vedúcej záverečnej práce JUDr. Oľge Kmeťovej, CSc. za ochotu, užitočné rady a usmernenie pri písaní mojej bakalárskej práce.

ABSTRAKT

HRINKOVÁ, Viktória: Uplatňovanie nárokov podnikateľov v čase koronakrízy – Ekonomická univerzita v Bratislave. Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach; Katedra finančného riadenia podniku PHF, Košice. – Vedúci záverečnej práce: JUDr. Oľga Kmeťová, CSc., – Košice: PHF EU, 2022, počet strán 47.

Cieľom záverečnej práce je: Poukázať a preskúmať, ako nové legislatívne opatrenia súvisiace s pandémiou COVID-19, ovplyvnia uplatňovanie nárokov podnikateľov v čase koronakrízy. Práca je rozdelená do 5 kapitol. Obsahuje 6 grafov, 8 tabuliek a 6 obrázkov. Prvá kapitola je venovaná: súčasnej problematike doma a v zahraničí, ktorá rozoberá pojmy spojené s podnikom, podnikateľským prostredím a skúma legislatívne opatrenia súvisiace s koronakrízou.

V ďalšej časti sa charakterizuje: ciele bakalárskej práce a metódy a metodika jej skúmania.

Záverečná kapitola sa zaoberá: prehľadom viacerých prieskumov, ktoré boli vytvorené k aktuálnej problematike.

Výsledkom riešenia danej problematiky je: ako jednotlivé legislatívne opatrenia napomohli alebo zhoršili situáciu, ktorá ohrozila viaceré podnikateľské subjekty na Slovensku.

Kľúčové slová:

koronakríza, dočasná ochrana podnikateľov, pohľadávky, exekúcie, konkurz

ABSTRACT

HRINKOVÁ, Viktória: Enforcing the claims of entrepreneurs in the times of corona crisis.
– University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Economics with seat in Košice; Department of corporate financial management – Thesis supervisor: JUDr. Oľga Kmeťová, CSc. – Košice: PHF EU, 2022, number of pages 47.

The aim of the bachelor thesis is: to point out and examine how the new legislative measures related to the COVID-19 pandemic will affect the claims of entrepreneurs in the time of the coronary crisis. It contains 6 charts, 8 tables and 6 pictures. The first chapter is devoted to: current issues in the Slovak Republic and abroad. It analyzes concepts

associated with business, the business environment and examines the legislative measures related to the coronary crisis.

The next part characterizes: the aims of the bachelor thesis and the methods and methodology of its research.

The final chapter deals with: an overview of several surveys that have been developed on current issues.

The result of solving the problem is: how individual legislative measures helped or worsened the situation, which endangered several business entities in Slovakia.

Key word:

corona crisis, temporary protection of entrepreneurs, receivables, execution, bankruptcy

OBSAH

Úvod	10
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	11
1.1 Životný cyklus podniku	12
1.1.1 Založenie a vznik podniku	12
1.1.2 Rast podniku	13
1.1.3 Stabilizácia podniku.....	13
1.1.4 Kríza podniku.....	13
1.1.5 Úpadok, zánik a zrušenie podniku	14
1.2 Okolie podniku.....	16
1.2.1 Okolie podniku z hľadiska zdroja vplyvu	16
1.2.2 Okolie podniku z hľadiska intenzívnych väzieb	18
1.2.3 Okolie podniku z komplexného hľadiska	18
1.3 Koronavírus – priebeh nebezpečnej nákazy	19
1.3.1 Vplyv pandémie na slovenské podniky	20
1.3.2 Legislatívne opatrenia Slovenskej republiky pre podnikateľov	21
2 Cieľ práce	25
3 Metodika práce a metódy skúmania	26
4 Výsledky práce	27
4.1 Názory podnikateľov na poskytnutú pomoc od štátu	27
4.2 Poskytnutá dočasná ochrana podnikateľom	32
4.3 Porovnanie pomoci „Prvá pomoc+“ a „Prvá pomoc++“	33
4.3.1 Vyplácanie žiadostí Prvej pomoci.....	35
5 Diskusia.....	37
Záver	40
Resumé (iba v prípade vypracovania práce v inom ako štátnom jazyku).....	42
Bibliografické zdroje	43
Prílohy (ak sú súčasťou práce)	47

Zoznam ilustrácií a zoznam tabuliek (nepovinné)

Obrázok 1 Životný cyklus podniku	12
Obrázok 2 Okolie podniku.....	17
Obrázok 3 Začlenenie podniku do okolia	18
Obrázok 4 Počet vzniknutých firiem po rokoch	20
Obrázok 5 Počet zaniknutých firiem po rokoch	21
Obrázok 6 Čerpanie finančných príspevkov za marec 2020 až február 2022 z projektov Prvej pomoci, stav k 31.3.2022.....	36
Tabuľka 1 Počet vyhlásených konkurzov	23
Tabuľka 2 Dopady druhej vlny pandémie Covid-19	27
Tabuľka 3 Navrhované opatrenia MSP pre podporu podnikania	29
Tabuľka 4 Preferované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy	30
Tabuľka 5 Dočasná ochrana za rok 2020 a 2021	32
Tabuľka 6 Príspevkov na náhradu mzdy zamestnanca	33
Tabuľka 7 Príspevkov na náhradu straty príjmu.....	34
Tabuľka 8 Príspevkov na náhradu straty príjmov SZČO	34
Graf 1 Dopady druhej pandémie Covid-19.....	27
Graf 2 Predpokladaná doba prežitia MSP pri obmedzeniach platných k 15.10.2020	28
Graf 3 Hodnotenie pomoci od štátu pri kompenzácii výpadku tržieb MSP	29
Graf 4 Ďalšie navrhované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy.....	31
Graf 5 Ako sa zmenila finančná situácia od začiatku Covid-19?	32
Graf 6 Odvetvová štruktúra čerpania pomoci sa v posledných mesiacoch upravuje	35

Zoznam skratiek a značiek (nepovinné)

č. – číslo

MSP – malé a stredné podniky

resp. – respektíve

s. r. o. – spoločnosť s ručením obmedzeným

SZČO – samostatne zárobkovo činná osoba

tj. – to jest

tzv. - takzvané

WHO – World Health Organization, Svetová zdravotnícka organizácia

Z. z. – Zbierka zákonov

MPSVR SR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MS SR – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

MH SR – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Úvod

Ľudstvo už od nepamäti bojuje s rôznymi hrozbami, ktoré ohrozujú našu existenciu, patria sem rôzne ekonomické krízy alebo rôzne infekčné ochorenia. Celý svet už dva roky bojuje s nebezpečnou ľudskou chorobou, ktorá nesie názov COVID-19. Toto ochorenie nepostihuje len naše zdravie, ale aj iné veľmi dôležité aspekty našich životov.

Kríza – pandémia Covid-19, ktorá nás postihla, mala negatívny vplyv na nás všetkých. Nielen uzavretie škôl, ale pre ekonomiku závažné uzavretie gastro a hotelových prevádzok, to všetko malo za následok krach niektorých z nich. Následne z dôvodu straty zamestnania alebo izolácie obyvateľov kvôli niekoľkým lockdownom, prijala vláda Slovenskej republiky na ochranu občanov rôzne protiepidemiologické opatrenia na stabilizovanie a zmiernenie dopadov tejto krízy.

Ekonomické opatrenia, ktoré boli taktiež prijaté, mali pomôcť podnikateľom prekonať túto nepriaznivú situáciu. Vláda sa snažila pomôcť napríklad poskytnutím rôznych finančných pomoci, ako napríklad Prvá pomoc+ alebo Prvá pomoc++.

Táto bakalárska práca sa venuje legislatívnym opatreniam, ktoré boli prijaté Národnou radou SR a vládou SR na podporu a ochranu MSP pred úpadkom. V prvej časti sme sa zameriavali na jednotlivé ekonomické pojmy, ktoré sa týkajú podniku, napríklad životný cyklus podniku. Popísali sme priebeh od začiatku pandémie, od jej rozšírenia z Číny do celého sveta, a ako sa Európska únia podieľala na oživení ekonomiky a hospodárstva najviac postihnutým štátov v únii. Európska únia vytvorila niekoľko finančných balíkov na podporu krajín, medzi ktoré spadá aj Slovenská republika. Rozoberali sme aj jednotlivé opatrenia, s ktorými sa stretávame každý deň.

V ďalších častiach práce sme popísali hlavný cieľ práce a metódy skúmania, ktoré sme využívali pri vypracovaní danej práce. Čerpali sme hlavne z poznatkov odborných časopisov a kníh. V poslednej časti sme popisovali ako jednotlivé ekonomické subjekty reagovali na opatrenia schválené vládou Slovenskej republiky, a ktoré pomoci od štátu poberali.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

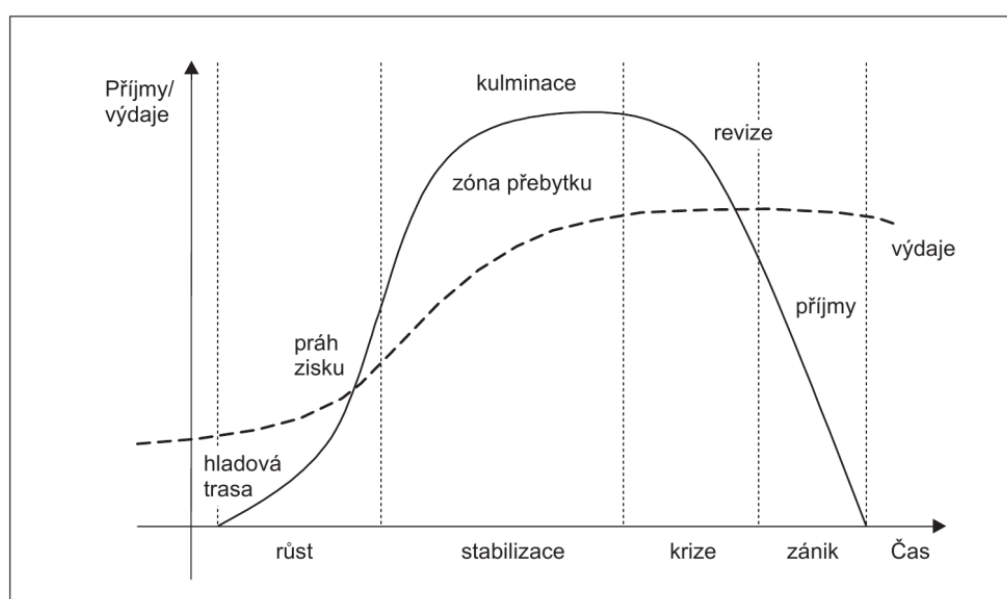
Podnikateľské subjekty ale aj celosvetová ekonomika neustále čelia rôznym krízam. Začiatkom 21. storočia v dôsledku technologického rozvoja internetu, vzniklo množstvo spoločností, ktoré sa zaoberali rôznymi inováciami. Tieto spoločnosti priniesli nový pohľad na svet a tým vzrástol predaj akcií takýchto spoločností. Vysoký záujem a vidina vysokých ziskov v roku 2000 zapríčinila, že ponuka akcií bola vyššia ako dopyt po nich. Nastala tzv. technologická bublina. Ziskovosť týchto akcií rapídne klesla, čo malo za následok negatívny vplyv nie len na obyvateľov ale aj na finančné inštitúcie. Nastala prvá ekonomická kríza v 21. storočia, dôsledku rýchleho zbohatnutia. (Kotlebová - Chovancová 2010)

Veľmi dôležitou a podstatnou krízou, s ktorou sa ekonomika celého sveta dlho nevedela vysporiadať, nastala v roku 2008 v Spojených štátoch amerických. Krízu odštartoval krach investičnej banky Bear Stearns, od tohto momentu boli postihnuté aj iné finančné inštitúcie v Spojených štátoch ale aj na celom svete. (Belás – Demjan, 2009)

Zároveň celý svet už dva roky čelí novej kríze, ktorá zasahuje nielen globálnu ekonomiku, ale aj ekonomiku jednotlivých štátov. Zasiahnuté sú nie len ľudské zdravie, spoločenské a sociálne aspekty života, ale hlavne podnikateľské subjekty. Táto kríza nesie názov COVID-19. (Vravec – Korečko, 2020)

1.1 Životný cyklus podniku

Malé a stredné podniky, ale i veľké podniky, si prechádzajú určitými fázami svojho vývoja. Táto činnosť, ktorá mapuje jednotlivé etapy podniku, sa nazýva životný cyklus podniku. Prví autori, ktorí tento pojem použili, boli Lippittem a Schmidtem v roku 1967. Najznámejší model, s ktorým sa stretávame dodnes v odbornej literatúre, je od Millera a Friesana, ktorí tento model publikovali v roku 1984, vytvorili v rámci tohto modelu 4 etapy: založenie a vznik podniku, rast podniku, stabilizácia podniku a úpadok, zrušenie a zánik podniku. (Sprová – Řehoř a kol., 2010)

Obrázok 1 Životný cyklus podniku

Zdroj: Srpová – Řehoř a kol., Základy podnikání

1.1.1 Založenie a vznik podniku

Podnikateľský subjekt sa pri svojom založení musí hneď na začiatku rozhodnúť, aký druh výrobkov a služieb bude ponúkať na trhu, komu svoje produkty bude ponúkať, v akej lokalite bude vykonávať podnikateľskú činnosť a súčasne si musí zaistiť všetky zdroje. Dôležitý dokument, ktorý musí byť vypracovaný pred jeho vznikom je zakladateľský rozpočet. V tomto dokumente sú uvedené rozpočty nákladov a výnosov a rozpočet pre hmotný a nehmotný majetok. V prvej fáze životného cyklu podnik neprosperuje. (Chapčáková – Hečková – Huttmanová, 2013)

1.1.2 Rast podniku

Po fáze založenia a vzniku nastupuje fáza rastu podniku. Znamená to, že podnik sa presúva na trh, kde dochádza k zmene jeho štruktúry a rozširuje svoje aktíva, čo môže zapríčiniť zvýšenie rizika. V tejto fáze dochádza k tempu rastu, ktoré delíme na rýchle a pomalé. Rýchle tempo rastu môže viesť k ohrozeniu existencie podnikateľského subjektu, naopak pomalé tempo môže zapríčiniť vytlačenie z trhu inými podnikmi. Rast podniku hodnotíme ukazovateľmi peňažnými a fyzickými. Medzi peňažné ukazovatele patria: obrát podniku, zvýšenie zisku alebo rast tržieb. Medzi fyzické ukazovatele patria: počet zamestnancov alebo zvýšenie počtu zamestnancov. (Dědečková, 2020)

1.1.3 Stabilizácia podniku

Fáza stabilizácie podniku sa tiež nazýva aj ako zrelosť podniku. V tejto fáze podnik dosahuje najvyššie zisky a má stabilné miesto na trhu. Podnik dosahuje vyššie príjmy ako výdavky. To znamená, že podnik je na svojom vrchole životného cyklu. Podnikateľský subjekt rieši problém, aby si svoje miesto na trhu udržalo. V tejto fáze podnik sleduje svoju strategickú pozíciu oproti konkurencii. (Dědečková, 2020)

Pozícia podniku v rámci stratégie je rozdelená do 5 kategórií: dominantná, silná, vhodná, stála a slabá. Okrem určenia podniku do jednej z piatich kategórií, podnik staviame aj do pozície ofenzívnej alebo defenzívnej stratégie. (Chapčáková – Hečková – Huttmanová, 2013)

1.1.4 Kríza podniku

Keď sa podnik dostane do fázy krízy, znamená to, že podnik sa dostáva do stagnácie, znižujú sa jeho tržby, ohrozené postavenie na trhu oproti konkurencii a podnik sa dostáva do ohrozenia svojej existencie. (Dědečková, 2020)

Metódy riešenia môžu byť: záchrana podniku a likvidácia podniku. Medzi záchranné procedúry patria: konsolidácia, sanácia, reštrukturalizácia, transformácia a fúzia. Medzi deštrukčné procedúry patria: preventívna likvidácia, likvidácia, konkurz alebo súdna reštrukturalizácia. (Baďo – Vrablic, 2012)

1.1.5 Úpadok, zánik a zrušenie podniku

Poslednou fázou životného cyklu podniku je zánik. Zánik podniku nastáva nielen z ekonomických dôvodov, ale môže nastať aj z dôvodu uplynutej doby, na ktorú bol podnik založený, bol docielený účel podniku alebo dobrovoľné ukončenie podnikateľskej činnosti. (Holečková – Hyršlová, 2018)

Okrem týchto dôvodov môžu nastať aj iné dôvody, medzi ktoré patrí smrť spoločníka, zánik právnickej osoby, zbavenie alebo obmedzenie právnej spôsobilosti spoločníka alebo spoločníkov. (Synek a kol., 2007)

K zániku podniku z ekonomického hľadiska dôjde, ak nie je možné podnik stabilizovať. Kríza podniku má jednotlivé etapy: úpadok, zrušenie a zánik podniku. Úpadok podniku je nežiadúci jav, ktorý nastáva v ekonomickom prostredí, na vzdory legislatívnym a ekonomickým opatreniam. Nastáva vtedy, keď podnik si nedokáže udržať svoje postavenie na trhu, alebo jeho odbyt výrobkov a služieb je nedostatočný, resp. nastane pokles tržieb podniku, alebo podnik nemá vytvorený dostačujúci inovačný plán. Toto všetko má za následok neschopnosť splácať svoje záväzky a podnik vykazuje vysokú zadlženosť. Úpadok podniku je legislatívne upravený zákonom č. 7/2005 Z. z., o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ak sa podnik dostane do tohto životného cyklu, musí uvedenú krízu riešiť prostredníctvom konkurzu alebo súdnou reštrukturalizáciou. (Majdúchová, 2018)

Súdna reštrukturalizácia – rieši problém úpadku podniku, ak je podnik ešte stále v prevádzke. V rámci reštrukturalizácie má podnik čas vyrovnáť svoje dlhy, ale musí stále vykonávať svoju podnikateľskú činnosť. Reštrukturalizácia podniku môže zachrániť podnik tak, že nedôjde k jeho zániku na trhu. Ak dlžníkovi hrozí úpadok alebo sa nachádza v úpadku, poverený dlžníkom správca vypracuje posudok na zistenie, či sú uskutočnené predpoklady na jeho reštrukturalizáciu. Ak správca odporučí reštrukturalizáciu, v posudku vypracuje návrh na jej možný spôsob jej uskutočnenia.

Pri reštrukturalizačnom konaní rozlišujeme 3 štádiá: od podania návrhu na reštrukturalizáciu do začatia reštrukturalizačného konania, od začatia reštrukturalizačného konania do povolenia reštrukturalizácie a od povolenia reštrukturalizácie do jej skončenia. Reštrukturalizácia začína povolením reštrukturalizácie súdom.

Reštrukturalizácia sa považuje za povolenú zverejnením uznesenia o povolení reštrukturalizácie v Obchodnom vestníku. Návrh na reštrukturalizáciu sa podáva na súde a môže ho podať dlžník aj veriteľ. Začatie konania ma tieto účinky:

- Dlžník smie vykonávať len bežné právne úkony, iné úkony vykonávať len súhlasom od správcu, ktorý vypracuje posudok.
- Na pohľadávky, ktoré sú uplatnené prihláškou nemôže pokračovať exekučné konanie. Exekučné konanie sa prerušuje na majetok dlžníka.
- Druhá zmluvná strana nemôže odstúpiť od zmluvy s dlžníkom z dôvodu omeškania. Vypovedanie alebo odstúpenie od zmluvy je neúčinná.
- Pohľadávka, ktorá je uplatnená prihláškou, nemôže voči dlžníkovi započítat'.

Každá pohľadávka, ktorá sa týka reštrukturalizačného konania, musí byť predložená samostatnou prihláškou. Správca musí zistiť celkovú finančnú situáciu dlžníka a podľa toho vypracuje posudok, ktorým buď odporučí alebo neodporučí reštrukturalizáciu. (Baďo – Vrablic, 2012)

Konkurz – predstavuje likvidačný proces podniku a speňaženie jeho majetku smerujúce na uspokojenie veriteľov. Po vyhlásení konkurzu úpadca stráca právo voľne disponovať s majetkom podniku. Rozdiel medzi konkurzom a reštrukturalizáciou je, že pri konkurze úplne zaniká podnik, pričom pri reštrukturalizácií sa dlžník snaží svoju situáciu zlepšiť. (Chapčáková – Hečková – Huttmanová, 2013)

Ako pri reštrukturalizácií, tak aj pri konkurznom konaní, musí o týchto konaniach rozhodnúť súd. Návrh na vyhlásenie konkurzu môže podať dlžník, veriteľ alebo likvidátor. Konkurzné konanie začína dňom zverejnenia uznesenia súdu o začatí konkurzného konania v Obchodnom vestníku. Ak súd zistí, že dlžník nedisponuje dostatkom majetku na pokrytie svojich záväzkov, zastaví konkurzné konanie a uznesenie zverejní v Obchodnom vestníku. Pri konkurznom konaní nejde o zachovanie podnikania, ale hlavne o speňaženie majetku dlžníka, aby mohol nimi pokryť svoje záväzky voči veriteľom. (Baďo – Vrablic, 2012)

1.2 Okolie podniku

Okolie podniku chápeme ako rôzne aspekty, ktoré ovplyvňujú podnikové myslenie, čiže sem patria všetky zmeny, ktoré môžu nastať, a ktorým musí podnik prispôbiť a zakomponovať ich do svojho podnikového myslenia s cieľom čo najlepšie ich využívať vo svoj prospech.

Okolie podniku delíme do 3 skupín:

- z hľadiska zdroja vplyvu,
- z hľadiska intenzívnych väzieb,
- z komplexného hľadiska. (Majdúchová a kol. 2020)

1.2.1 Okolie podniku z hľadiska zdroja vplyvu

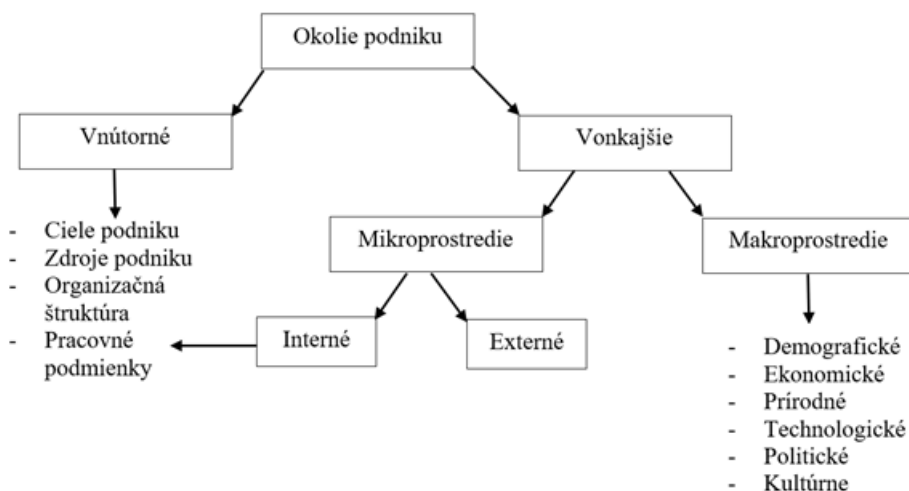
V rámci tohto hľadiska ďalej okolie podniku delíme na vonkajšie a vnútorné. **Vnútorné okolie** - pre podnikateľský subjekt a jeho fungovanie veľmi dôležité. Predstavuje celok procesov, ktoré ovplyvňujú podnik. Zahrňuje sa tu práca, kapitál podniku, ktorým podnik disponuje, suroviny, informácie potrebné pre podnik, transformačný proces, produkty, zisky, príjmy, informácie, ale aj odpad vyprodukovaný podnikom. (Majdúchová, 2018)

Vonkajšie okolie - spadajú tu všetky prvky, ktoré obklopujú podnik z vonku a majú vplyv na jeho fungovanie. Vonkajšie okolie sa delí na mikroprostredie a makroprostredie. **Mikroprostredie** – pozostáva z interného a externého prostredia. Interné prostredie ovplyvňuje podnik, aby čo najlepšie uspokojili potreby svojich zákazníkov. Medzi interné prostredie radíme: ciele podniku, pracovníkov, finančné zdroje, informačné zdroje alebo organizačnú štruktúru. Do externého prostredia patria: dodávatelia, zákazníci, spotrebitelia alebo konkurenti v danom odvetí. **Makroprostredie** – ovplyvňuje všetky podniky, v každom odvetí rovnako. Podnik sa v rámci tohto prostredia rozhodujú o ďalších činnostiach. Patria sem: demografické, ekonomické, prírodné, technologické, kultúrne a politické. (Kupkovič a kol., 2003)

Do demografického prostredia sa zahrňuje veková štruktúra obyvateľstva, rodová štruktúra obyvateľstva alebo počet obyvateľov. Týmto prostredím sa podnik rozhoduje kde podnik bude vykonávať svoju činnosť, aby čo najviac profitoval. V ekonomickom prostredí, podnik sleduje výdavky obyvateľstva, minimálne príjmy, infláciu štátu.

Do uvádzaného prostredia spadajú aj banky a iné finančné inštitúcie, napríklad poisťovne. V rámci prírodného prostredia sa sleduje množstvo prírodných zdrojov, ktorými daná krajina disponuje a využíva vo svoj prospech. Ďalej podnik ovplyvňuje aj technologické prostredie, a to aké technologické postupy a procesy bude využívať pri svojej tvorbe statkov a služieb. Toto prostredie sleduje nové trendy vývoja technologických zariadení vo výrobe, ktoré umožňujú podniku ďalej inovovať a zlepšovať vo svojom odvetí. Do politického prostredia spadajú všetky práva, novely, tj. legislatíva daného štátu, ktoré sú vytvorené pre podnikateľov. Právne predpisy sú určené len na chránenie podnikateľov, ale aj na zabránenie ilegálneho podnikania alebo na ochranu zákazníkov. (Majdúchová, 2018)

Kultúrne prostredie: sleduje vývoj hodnôt spoločnosti. Podniky sledujú návyky, zvyky alebo tradície, ktorým sa snažia prispôbiť svoju podnikateľskú činnosť. Podniky v tomto smere musia dbať nato, aby svojím konaním nepoškodili kultúru alebo vieru v štáte alebo regióne, v ktorom pôsobia. (Chapčáková – Hečková – Huttmanová, 2013)

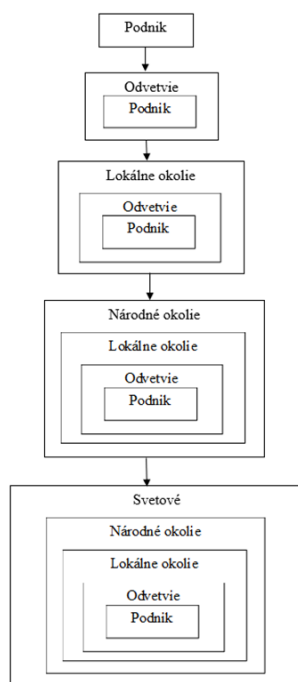

Obrázok 2 Okolie podniku

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Majdúchová a kol. 2020

1.2.2 Okolie podniku z hľadiska intenzívnych väzieb

Najužšie okolie podniku, ktoré na podnik vplýva, je odvetvie národného hospodárstva, ktoré je jeho súčasťou. Do odvetvia národného hospodárstva patria všetky podniky, ktoré majú rovnaký podnikateľský zámer. Podnik okrem odvetvového okolia spadá do lokálneho okolia, národného okolia a svetového okolia. (Majdúchová a kol., 2020)

Obrázok 3 Začlenenie podniku do okolia

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Majdúchová a kol., 2020

1.2.3 Okolie podniku z komplexného hľadiska

V rámci komplexného hľadiska sa za okolie podniku považuje: svetové okolie, národné okolie, t.j. všeobecné okolie a špecifické okolie. Do svetového okolia podniku spadajú faktory, ktoré na podnik pôsobia na medzinárodnej úrovni. Patrí sem globalizácia, intelektualizácia, akcelerácia, flexibilita, humanizácia, intenzifikácia a ekologizácia. Národné alebo všeobecné okolie tvorí politické, ekologické, demografické, kultúrne a technologické faktory. Spomenuté faktory pôsobia celkovo na všetky podniky v národnom hospodárstve a sú rozdelené do 4 sektorov: makroekonomický sektor, technologický sektor, politicko-právny sektor a sociálno-kultúry sektor. Špecifické okolie, ktoré nazývame aj lokálne okolie predstavujú faktory, ktoré pôsobia na konkrétny podnik,

v konkrétnom čase. Toto okolie vplýva na konkrétny podnik prostredníctvom prvkom a to: odberateľov, dodávateľov, konkurenciu, finančné inštitúcie a verejnosť. (Majdúchová a kol., 2020)

1.3 Koronavírus – priebeh nebezpečnej nákazy

Prvá zmienka o nákazlivej chorobe je zo dňa 31. 12. 2019, kedy čínska kancelária WHO informovala o prípadoch zápalu pľúc neznámou nákazou, ktorá sa rozšírila z mesta Wuhan, provincie Hubei v Číne. Neznámu nákazu pozorovali a identifikovali 7. 1.2020, pričom niesol názov COVID-19. (WHO, 2020)

Dňa 21.2.2020 v Európskej únii zaznamenali v severnom Taliansku obrovský nárast počtu nakazených, pričom sa Taliansko stalo najväčším ohniskom nákazy v Európe. V tom istom čase hlásili aj ďalšie členské štáty Európskej únie vysoký nárast počtu nakazených. Predstavitelia jednotlivých členských štátov zasadali a rokovali, ako najlepšie bojovať voči tejto nákaze. Dňa 4.3.2020 ministri členských štátov eurozóny a aj so štátmi, ktoré nie sú jej súčasťou, rozoberali a riešili túto problematiku z hľadiska finančných trhov a hospodárstva. (consillium.europa, 2022)

Prvá finančná podpora, ktorú schválila, Rada Európskej únie bola prijatá dňa 18.3.2020 v celkovej výške 37 miliárd eur z Kohézneho fondu. Tieto finančné prostriedky boli schválené na dva návrhy, a to na podporu MSP a podporu zdravotných služieb. (consillium.europa, 2020)

Dňa 9.4.2020, ministri eurozóny, zasadli prostredníctvom videokonferencie, aby spoločne vypracovali záchranný fond, ktorý sa mal predložiť vedúcim predstaviteľom Európskej únie. Celková čiastka fondu bola vo výške 540 miliárd eur. Európska únia dňa 19.5.2020 prijala dočasný režim na podporu pracovníkov. Jedna sa o úver pre členské štáty, vo výške 100 miliárd eur. Tento úver bol k dispozícii pre členské štáty do 31.12.2020. Lídri Európskej únie sa dňoch 17 až 21.7.2020 osobne stretli na konferencii v Bruseli, kde sa dohodli na balíku obnovy na roky 2021 – 2027 v objeme 750 miliárd eur, z ktorých sa rozdelia finančné prostriedky medzi členské štáty v sume 390 miliárd eur vo forme grantov a 360 miliárd vo forme úverov. (consillium.europa, 2022)

Dňa 13.7.2021 sa z fondu na obnovu rozdelili finančné prostriedky pre 12 krajín Európskej únie, medzi ktoré patrí: Belgicko, Dánsko, Francúzsko, Grécko, Lotyšsko,

Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Slovensko, Španielsko a Taliansko. Tieto krajiny získali finančné prostriedky na obnovu hospodárstva z dôsledku pandémie.

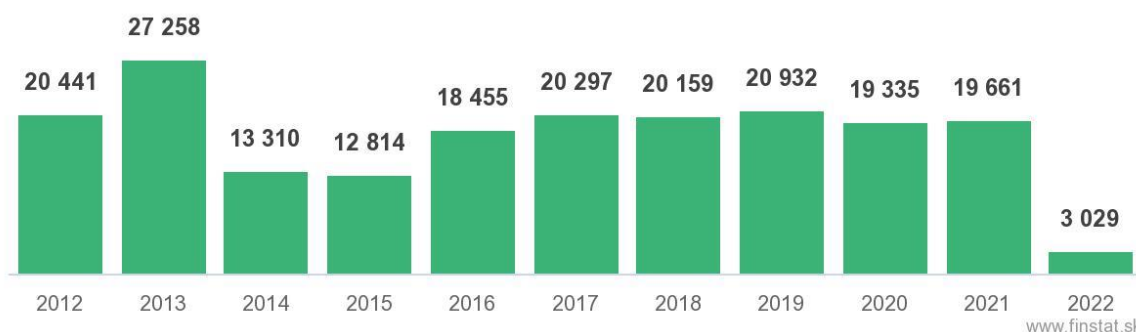
1.3.1 Vplyv pandémie na slovenské podniky

Začiatkom roku 2020 sa i Slovensko stalo krajinou zasiahnutou pandémiou COVID-19, ktorá ohrozovala nielen naše zdravie, ale aj ostatné aspekty našich životov. Pandémia taktiež ovplyvnila podnikateľské sektory, finančné inštitúcie, neziskové organizácie, samostatné zárobkovo činných osôb alebo zamestnancov. Koncom mesiaca marec v roku 2020 štát prijal niekoľko opatrení, ktoré uzavreli nielen jednotlivé prevádzky, ale i školské zariadenia a podniky. (Blahušiaková – Ondrušová, 2020)

Ako dôsledok opatrení za rok 2020, bolo ekonomicky a existenčne ohrozených celkovo až 53 243 MSP. V najväčšom počte ohrozených MSP patria mikropodniky, ktoré predstavovali 96,2% celkového počtu MSP, malé podniky 3,4% a stredné podniky 0,4%. Podľa právnej formy podnikania prevládali živnostníci, ktorí tvoria 59,7% celkového počtu ohrozených MSP. (monitoringmp, 2020)

Podľa štatistického prehľadu zaniknutých a vzniknutých firiem a živností od roku 2012 po súčasnosť, najviac vzniknutých firiem, bolo zaznamenaných v roku 2013, a celkovým počtom 27 258 firiem. Za rok 2020, ktorý sa berie za najkritickejší rok pre podnikateľov, bolo na Slovensku vzniknutých 19 335 firiem. (finstat, 2022)

Počet vzniknutých firiem po rokoch

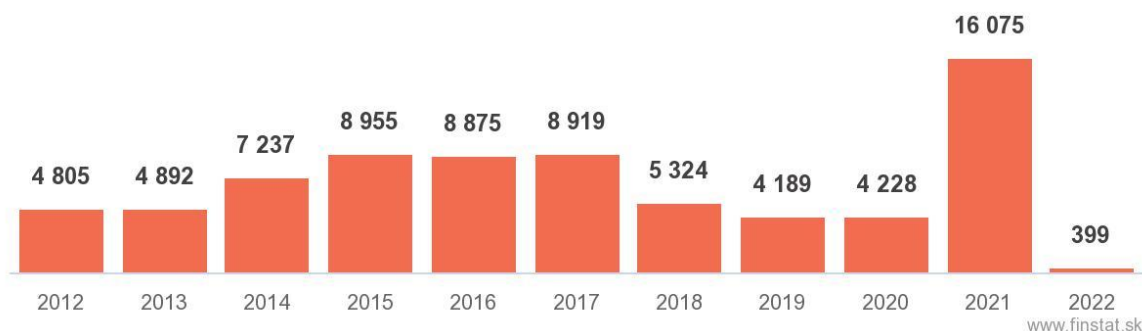

Obrázok 4 Počet vzniknutých firiem po rokoch

Zdroj: finstat.sk, 2022

Najväčší počet zaniknutých firiem je za rok 2021, kde celkový počet bol 16 075 firiem. Veľký vplyv na zánik jednotlivých firiem majú legislatívne zmeny. (finstat, 2022)

Počet zaniknutých firiem po rokoch

Obrázok 5 Počet zaniknutých firiem po rokoch

Zdroj: finstat.sk, 2022

Podľa prieskumu, ktorý zorganizovalo Združenie mladých podnikateľov Slovenska, bolo zistené, že približne 30% podnikateľov zatvorením svojich prevádzok prišlo o svoj jediný zdroj príjmu, 59% podnikateľov predpokladalo, že svoje záväzky voči zamestnancom a dodávateľom budú schopní splácať najviac mesiac a 37% podnikateľov sa vyjadrilo, že budú musieť prepúšťať alebo skracovať záväzky zamestnancom. (Blahušiaková, 2020)

1.3.2 Legislatívne opatrenia Slovenskej republiky pre podnikateľov

Legislatívnym opatrením vzniknutej situácie vyvolanej COVID-19 sa považuje zákon č. 67/2020 Z. z., o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, ktorý bol niekoľkokrát novelizovaný. Zákon sa zaoberá oblasťami: dane z motorových vozidiel, správne poplatky, účtovníctvo, dane z nehnuteľnosti, oblasť finančných trhov a oblasť rozpočtových pravidiel. (Blahušiaková, 2020)

V rámci tohto zákona bol vypracovaný projekt na podporu zamestnancov pre udržanie pracovných miest a zachovanie podnikania SZČO, posunutie termínov do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní a možnosť SZČO požiadať o paušálny príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti. (Blahušiaková – Ondrušová, 2020)

Nadväzujúci zákon je č. 75/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z., o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19. Zákon bol vypracovaný na odklad splátok úveru. O odklad splátok môžu žiadať fyzické osoby, ktoré podnikajú a právnické osoby, ktoré sa radia medzi MSP. V rámci tohto zákona, podnikatelia počas doby odkladu splátok nie sú povinní platiť odložené splátky, respektíve nespôsobuje to zvýšenie výšky úveru. Medzi banky, ktoré poskytujú svojim klientom odklad splátok patrí Slovenská záručná a rozvojová banka a EXIMBANKA SR. (Slovak Business Agency, 2020)

V oblasti zamestnanosti bol prijatý zákon č. 66/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z., Zákonník práce v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňajú niektoré zákony. V zákone sa doplnil paragraf §250 Osobitné ustanovenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu. V paragrafe sa popisuje, že zamestnávateľ môže nariadiť výkon práce z domácnosti, ak druh práce to dovoľuje. Zamestnávateľ je povinný ospravedlniť zamestnanca z neprítomnosti v zamestnaní z dôvodu domácej karantény alebo izolácie. Takýto zamestnanec sa posudzuje ako dočasne za práceneschopného. Ak zamestnanec nemohol vykonávať svoju pracovnú činnosť pre zastavenie alebo obmedzenie prevádzkovej činnosti na základe rozhodnutia príslušných orgánov, alebo vyhlásenia mimoriadnej situácie, berie sa to ako prekážka na strane zamestnávateľa a zamestnanec poberá náhradu na mzde do výšky 80% jeho priemerného zárobku. (Slovak Business Agency, 2020)

V oblasti zdravotníctva Národná rada Slovenskej republiky schválila zákon č. 69/2020 Z. z., o mimoriadnych opatreniach v oblasti zdravotníctva so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. (Bršiak, 2020)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky na podporu zamestnávateľov, zamestnancov a živnostníkov vytvorili pomoc, ktorý sa nazýva „Prvá pomoc“. Pomoc je určená:

- zamestnávateľov, ktorí museli svoje prevádzky zatvoriť na základe rozhodnutia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky,
- SZČO, ktoré museli zatvoriť prevádzky na základe rozhodnutia úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky alebo poklesu tržieb o 20%,

- zamestnávateľov, ktorí udržiavajú pracovné miesta v prípade obmedzenia svojej činnosti,
- SZČO a s. r. o., v ktorých je len jedna osoba, nemajú príjem z podnikania (MPSVR SR, 2022)

Finančná pomoc „Prvá pomoc“ je vyhlásená Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny opatrením č. 17/2021 §54, účinná od 1.1.2021. Od februára 2021 sa „Prvá pomoc“ aktualizovala a zmenila jej finančná podpora na „Prvá pomoc++“, ktorá účinnosť má od 1.3.2021. (Pakšiová, 2021)

Podniky a firmy z dôvodu pandémie neboli často schopné platiť svoje záväzky v stanovenom čase. Následkom toho bolo riziko hromadného podávania návrhov na vyhlásenie konkurzu. Aby táto situácia nenastala, bol vypracovaný zákon č. 62/2020 Z. z., o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v justícii a ktorým sa menia niektoré zákony. Tento zákon sa v prvej fáze sa zameriaval na úpravu právnych lehôt a zakázal vykonávať záložné právo a držbu. V druhej fáze bol prijatý zákon, č. 92/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 62/2020 Z. z., o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Tento zákon bol vypracovaný za účelom, aby sa zabránilo hromadnému vyhlasovaniu konkurzov. (Magočová, 2020)

Tabuľka 1 Počet vyhlásených konkurzov

Počet vyhlásených konkurzov			
Okresný súd	2019	2020	2021
Banská Bystrica	24	23	34
Bratislava I	60	56	83
Košice I	41	25	26
Nitra	15	11	27
Prešov	15	15	25
Trenčín	10	10	18
Trnava	14	17	15
Žilina	21	9	78
Spolu	200	166	306

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa ru.justice.sk, 2021

Dočasná ochrana pre podnikateľov je tiež poskytovanie ochrany pred veriteľom a na podporu podniku vo finančných ťažkostiach. Kvôli pandémie bola vytvorená dočasná ochrana, aby sa tak zabránilo hromadným úpadkom podnikov. Ministerstvo spravodlivosti SR počítalo s tým, že tento zákon sa bude naďalej využívať aj po skončení koronakrízy. Dočasná ochrana je tak komplexne legislatívne upravená zákonom č. 421/2020 Z. z., o dočasnej ochrane podnikateľov vo finančných ťažkostiach a o zmene a doplnení niektorých zákonov. (MS SR, 2021)

Po zážitou Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky Národná rada SR schválila zákon č. 198/2020 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšením podnikateľského prostredia zasiahnutým opatreniami na zamedzenie šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19. V rámci tohto zákona bol vytvorený balík, ktorý nesie názov „Lex korona“, ktorý sa skladá zo 115-tich opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia. (MH SR, 2020)

Tento balík je rozdelený do troch oblastí: dane, finančný trh a rozpočtové pravidlá. Ministerstvo financií Slovenskej republiky a Finančnej správy Slovenskej republiky, v oblasti daní, prijali opatrenia na posun podania daňového priznania, účtovných závierok alebo posun výročných správ podnikov. Zaradzujeme tu aj pozastavenie daňových exekúcií alebo prerušenie daňových kontrol. Oslobodené sú zdravotnícke sektory alebo podniky, ktoré nakupujú zdravotnícky materiál z krajín tretieho sveta od dovozného cla a DPH, ktoré sa na tento materiál vzťahuje. V oblasti finančných trhov bolo prijaté poskytnutie pomoci pre MSP, ktorá bola poskytovaná od Exportno-importnej banky Slovenskej republiky a Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a. s.. Pomoc bola poskytovaná vo forme záruk za úvery a úroku k úverom. (MF SR, 2020)

2 Cieľ práce

Hlavným cieľom bakalárskej práce je poukázať a preskúmať nové legislatívne opatrenia, ktoré boli prijaté v dôsledku pandémie COVID-19 a skúmať a vyhodnotiť, ako ovplyvnili uplatňovanie nárokov podnikateľov.

Bakalárska práca je rozdelená na dve časti: teoretickú časť a praktickú časť. V teoretickej časti sme si bližšie rozobrali jednotlivé zákony, ktoré boli pre podnikateľov zásadné, patria sem: zákon č. 67/2020 Z. z., č. 66/2020 Z. z., č. 69/2020 Z. z., č. 62/2020 Z. z., č. 92/2020 Z. z., a č. 198/2020 Z. z..

V rámci čiastkových cieľov tu môžeme zaradiť taxatívne vymedzenie finančnej pomoci, ktorú poskytoval štát pre podnikateľov v ťažkostiach, ktorá nesie názov „Prvá pomoc +“ a „Prvá pomoc++“. Pomoc, ktorá ochránila podniky pred úpadkom je dočasná ochrana, ktorú sme preskúmali.

V praktickej časti práca rozoberá, ako MSP hodnotili nové legislatívne opatrenia proti koronakríze a pomoci, ktoré im boli poskytované s cieľom, aby neohrozili svoju podnikateľskú činnosť. Taktiež práca rozoberá, v akej výške bola podnikom poskytnutá finančná pomoc a čo museli podniky splniť, aby túto finančnú pomoc získali v rámci „Prvej pomoci+“ a „Prvej pomoci++“.

3 Metodika práce a metody skúmania

V kapitole 3. *Metodika práce a metody skúmania* sa popisujú využité metódy, ktoré sme použili pri písaní bakalárskej práci. V kapitole 1. *Súčasný stav riešenia problematiky doma a v zahraničí* sme čerpali poznatky z odborných kníh a časopisov. Okrem týchto zdrojov sme použili aj internetové zdroje, ktoré sme čerpali z národných stránok Slovenskej republiky, medzinárodných a štatistických stránok. Tieto poznatky nám umožnili lepšie pochopiť jednotlivé zákony, ktoré boli prijaté počas obdobia koronakrízy.

V kapitole 2. *Cieľ práce* popisujeme hlavný cieľ záverečnej práce a jej čiastkové ciele. Aby sme dosiahli hlavný cieľ práce, boli sme nútení podrobne analyzovať novoprijaté legislatívne opatrenia z danej problematiky, ktoré boli prijaté pre podnikateľov. Zákony, ktoré sme popisovali, boli prijaté v rokoch 2020 a 2021.

V kapitole 4. *Výsledky práce* rozoberáme podrobné okolnosti, ako vnímajú podpornú legislatívu podnikatelia Slovenskej republiky. V rámci preskúmania sme postupovali preštudovaním odborných článkov a vypracovanie grafov pre lepšiu prehľadnosť.

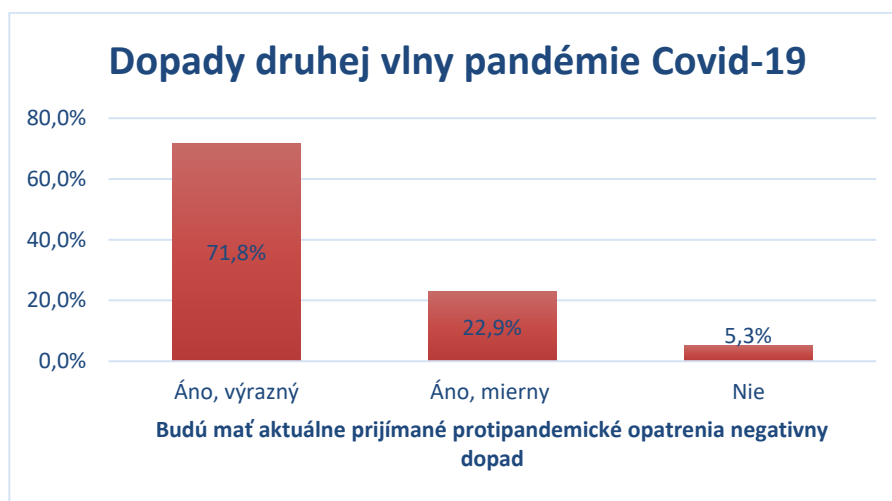
4 Výsledky práce

V kapitole sa zameriame na názory podnikateľov, ako vnímali dopady koronakrízy na ich podnikateľské prostredie, názory na legislatívne opatrenia a podpory, ktoré mohli obdržať od štátu.

4.1 Názory podnikateľov na poskytnutú pomoc od štátu

Na zber jednotlivých zistení sme informácie čerpali zo stránky monitoringmps.sk, ktorá sa zameriava na MSP. Prvý prieskum, ktorý sa týkal tejto problematiky je z roku 2020, ktorého sa zúčastnilo 1109 účastníkov. Účastníci prieskumu boli rozdelení do 4 skupín, a to podľa druhu ekonomickej činnosti, právnej formy, podľa sídla a podľa dĺžky ich podnikateľskej činnosti. Otázky prieskumu sa týkali opatrenia v rámci druhej vlny koronakrízy. (Slovak Business Agency, 2020)

Graf 1 Dopady druhej pandémie Covid-19

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Slovak Business Agency, 2020

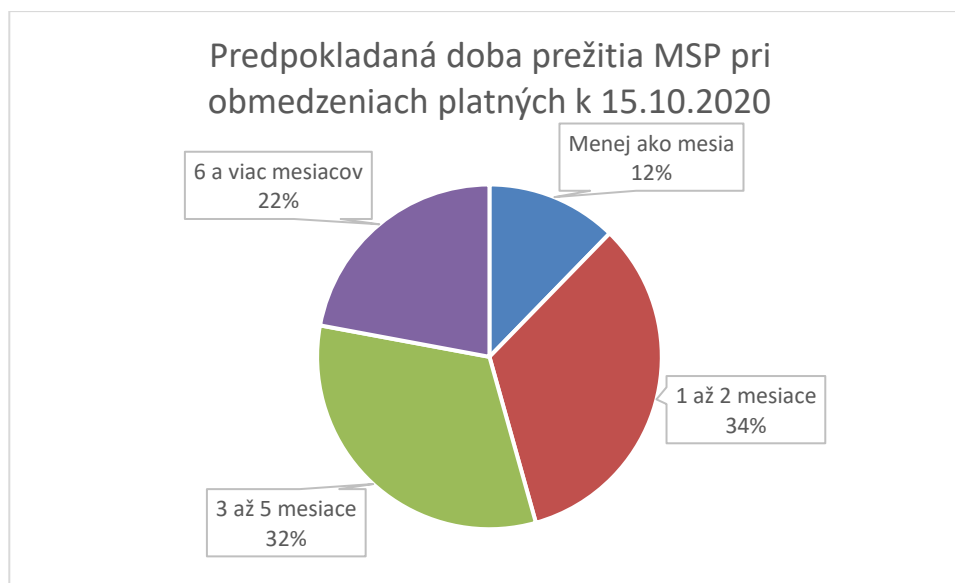
Tabuľka 2 Dopady druhej vlny pandémie Covid-19

		Áno, výrazne	Áno, mierne	Nie
Celková vzorka	1109 účastníkov	71,8%	22,9%	5,3%
Odvedie	Ubytovacie služby	79,40%	20,60%	0,00%
	Stravovacie služby	89,50%	8,70%	1,80%
	Umenie, zábava, rekreácia a šport	82,20%	15,30%	2,50%
	Vzdelávanie	66,20%	28,60%	5,20%
	Maloobchod	37,00%	47,50%	15,50%

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Slovak Business Agency, 2020

Otázku, či budú mať aktuálne protipandemické opatrenia negatívny dopad na MSP, bola položená 15.10.2020 ešte pred prijatím legislatívnych opatrení o lockdowne na Slovensku. 71,8% účastníkov si myslí, že tieto opatrenia budú mať výrazne negatívne vplyv. V rámci odvetvia to najviac pocítili ubytovacie služby a stravovacie služby, ktoré počas lockdownu museli uzavrieť svoje prevádzky. (Slovak Business Agency , 2020)

Graf 2 Predpokladaná doba prežitia MSP pri obmedzeniach platných k 15.10.2020

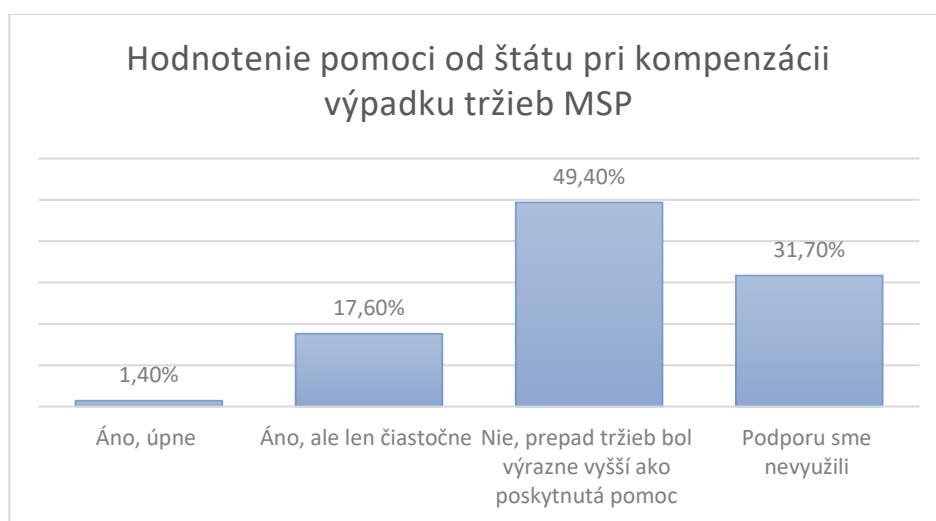

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Slovak Business Agency , 2020

Podľa vyššie uvedeného grafu, môžeme vidieť, že z oslovených účastníkov na prieskume 34% predpokladá, že vykonávanie svojej podnikateľskej činnosti zvládnu najdlhšie do 2 mesiacov, kvôli prijatým opatreniam. Medzi najviac ohrozené subjekty podľa prieskumu zaradzujeme ubytovacie a stravovacie služby. Medzi najmenej ohrozené sektory, podľa prieskumu, môžeme zaradiť vzdelávanie a maloobchod. (Slovak Business Agency, 2020)

Tento prieskum sa týka opatrení a pomoci k druhej vlne COVID-19, MSP počítali s tým, že od štátu dostanú výraznejšie lepšiu pomoc ako pri prvej vlne. Podľa prieskumu môžeme konštatovať, že pomoc od štátu nepokryla zníženie tržieb podnikateľov. Na otázku odpovedalo 49% oslovených podnikateľov s tým, že pokles tržieb bol vyšší ako poskytnutá pomoc. Táto pomoc čiastočne pomohla približne 19% oslovených podnikateľov. Ohrozený sektor, ktorý poberal od štátu pomoc sú stravovacie služby. Približne 32% oslovených podnikateľov, nepoberalo od štátu žiadnu pomoc, medzi také sektory patria maloobchod a vzdelávanie. (Slovak Business Agency, 2020)

Graf 3 Hodnotenie pomoci od štátu pri kompenzácii výpadku tržieb MSP

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Slovak Business Agency, 2020

Medzi podpory, ktoré podnikatelia najviac preferujú, patrí zníženie odvodov alebo ich odpustenie. Podľa prieskumu by takáto pomoc pomohla približne 63% oslovených účastníkov. Túto formu pomoci najviac preferujú sektory vzdelávania a ubytovacích služieb. Viac ako polovica opýtaných podnikateľov preferujú podporu vo forme priamych dotácií na úhradu svojich fixných nákladov. Podpora priamej dotácií najviac pomohla stravovacím službám. Najmenej preferovaná forma pomoci pre podnikateľov sú nepriame podporné opatrenia štátu, ktoré preferujú len 11,10% podnikateľov. (Slovak Business Agency, 2020)

Tabuľka 3 Navrhované opatrenia MSP pre podporu podnikania

Navrhované opatrenia MSP pre podporu podnikania	
Zníženie odvodov alebo čiastočné odpustenia	63,10%
Priama dotácia na úhradu fixných nákladov	55,80%
Zásadné zníženie sadzby DPH	38,90%
Zvýšenie maximálnej mesačnej výšky pomoci pre SZČO a jednoosobové s.r.o.	28,70%
Navýšenie sadzieb paušálnej podpory vypočítanej z poklesu tržieb z aktuálnych 540€ na minimálne 800€	28,40%
Zvýšenie limitu pre náhradu mzdy zamestnanca zo stanovených 1100€	20,60%
Lepšia dostupnosť bezúročných alebo nízko úročených úverov	19,10%
Zrušenie regulácií zvyšujúcich náklady na zamestnancov(príplatky, rekreačné poukazy a pod.)	18,90%
Zmeny v zákonníku práce na zvýšenie flexibility zamestnávania	15,70%
Nepriama pomoc štátu (napr. poradenstvo)	11,10%
Iné	3,50%

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Slovak Business Agency, 2020

Ďalšieho prieskumu, zvereného na stránke monitoringmsp.sk, z roku 2021 sa zúčastnilo 658 podnikateľov. Podniky boli rozdelené do 4 skupín, a to podľa počtu zamestnancov, podnikateľskej činnosti, právnej formy a podľa sídla vykonávania podnikateľskej činnosti. (Slovak Business Agency, 2021)

V roku 2021 podnikatelia najviac preferovali pomoc vo forme odpustenia sociálnych odvodov, ktoré zvolili 54,7% podnikateľov a zvýšenie príspevku na náhradu straty z príjmu, ktoré zvolilo 47,3% podnikateľov. Medzi ďalšie najviac preferované opatrenia patria aj zavedenie dotácií na ďalšie fixné náklady a zvýšenie výšky priamej dotácie na úhradu nájomného. Najmenej z podnikateľov hlasovalo za pomoc vo forme zvýšenia objemu a zjednodušenie poskytovania bankových záruk, ktoré zvolilo 8,4% podnikateľov. (Slovak Business Agency, 2021)

Tabuľka 4 Preferované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy

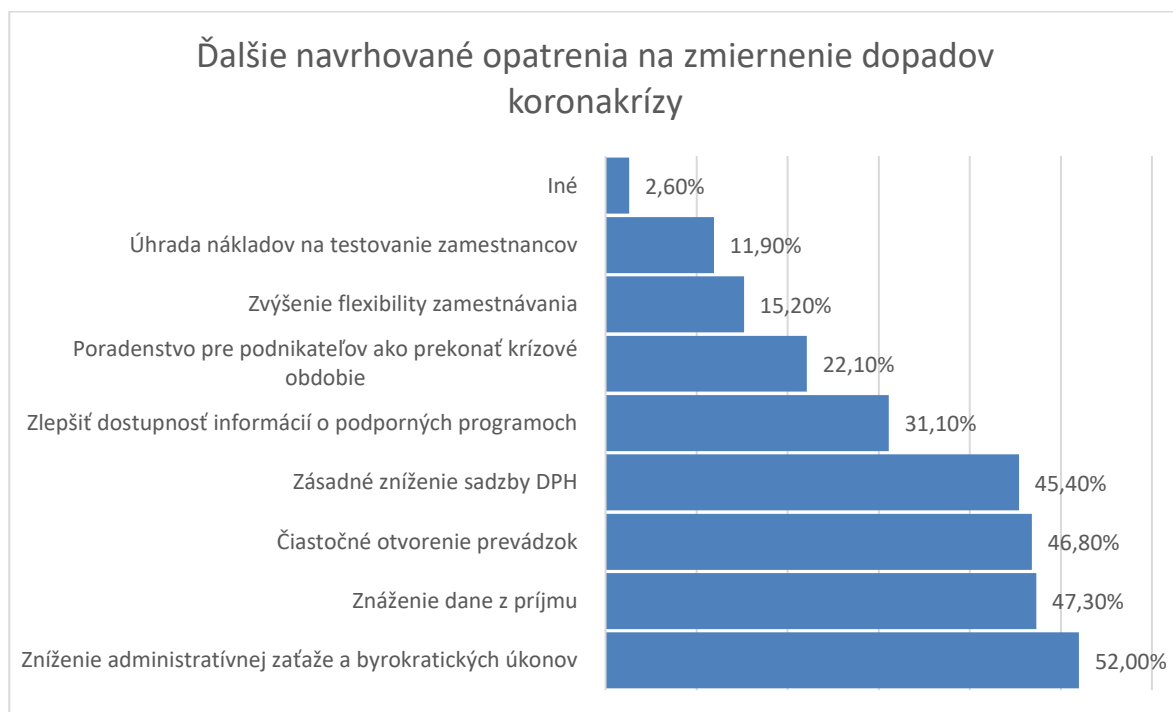
Preferované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy	
Odpustenie sociálnych odvodov	54,70%
Zvýšenie príspevku na náhradu straty príjmu	47,30%
Zavedenie dotácie na ďalšie fixné náklady	29,30%
Zvýšenie výšky priamej dotácie na úhradu nájomného	26,10%
Zjednodušenie podmienok vyplácania príspevku na mzdu zamestnanca	22,00%
Zavedenie dotácie na úhradu účtovej straty	21,10%
Zvýšenie objemu a zjednodušenie poskytovania bezúročných úverov	19,60%
Špecifické opatrenia v najviac zasiahnutých odvetviach	18,10%
Predĺženie odkladu splátok úverov aj po 31.3.2021	17,90%
Zjednodušenie súčasných podmienok pre odklad sociálnych odvodov	11,40%
Zvýšenie objemu a zjednodušenie poskytovania bankových záruk	8,40%

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Slovak Business Agency, 2021

Okrem vyššie uvedených opatrení, by MSP uvítali aj iné opatrenia, ktoré by im mohli pomôcť po ukončení koronakrízy, patrí sem napríklad zníženie administratívnej záťaže a byrokratických úkonov, za túto pomoc hlasovalo 52% oslovených podnikateľov. Pre MSP už 2 roky je daňová záťažnosť príliš vysoká, preto 47,3% podnikateľov hlasovalo za zníženie dane z príjmu a 45,4% zníženie sadzby DPH. Prevádzky, ktoré boli počas pandémie dlhodobo zatvorené, medzi ktoré patria stravovacie prevádzky, boli prijali čiastočné otvorenie prevádzok. Prevádzkam, ktoré mohli byť otvorené, vznikali vysoké náklady na testovanie svojich zamestnancov na koronavírus. Náklady sa vzťahovali na zakúpenie testov a odstránenie bioodpadu, preto 11,9% oslovených podnikateľov by

prijalo pomoc vo forme úhrady nákladov na testovanie zamestnancov. (Slovak Business Agency, 2021)

Graf 4 Ďalšie navrhované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Slovak Business Agency, 2021

Prieskum, ktorý bol vykonaný v roku 2021, bol zameraný na prístup MSP k financovaniu, vrátane financovania mikropodnikov a začínajúcich podnikov. Prieskum sa okrem financovania zameriaval aj na pandémiu COVID-19. Tento prieskum bol realizovaný formou telefonických rozhovorov s podnikateľmi za obdobie október až november 2021, ktorého sa zúčastnilo 1004 účastníkov v rámci MSP. (Slovak Business Agency, 2021)

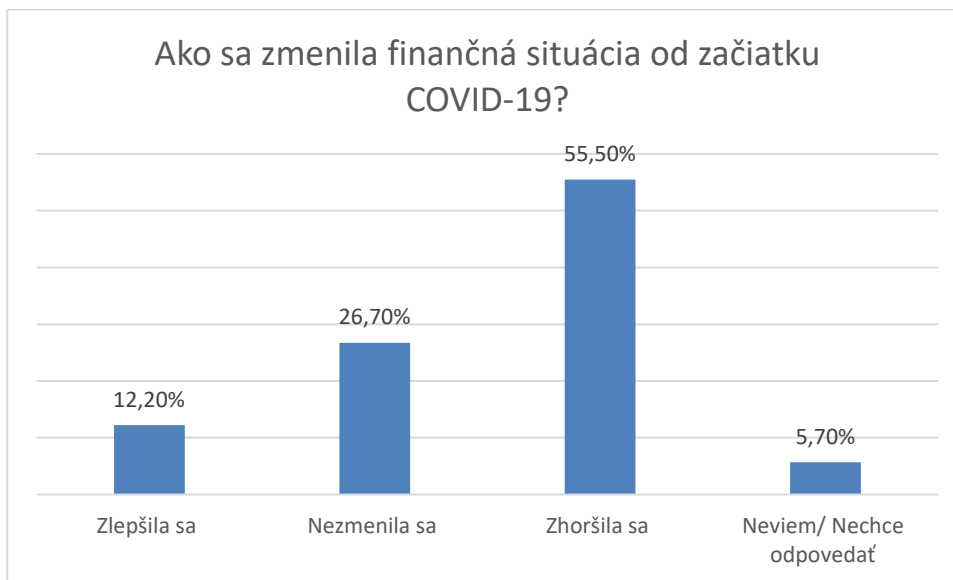
Účastníci prieskumu boli rozdelení do 6 skupín podľa: právnej formy, počtu zamestnancov, regionálnej príslušnosti, odvetia, dĺžky podnikania a priemerných ročných tržieb podniku. V rámci tohto skúmania sa budeme zameriavať len na otázky týkajúce sa problematiky COVID-19 a odpovede oslovených podnikov. (Slovak Business Agency, 2021)

Prvá otázka z tematiky COVID-19 bola zameraná, ako sa zmenila finančná situácia podniku od začatia koronakrízy. Viac ako polovica oslovených podnikov odpovedala, že ich finančná situácia sa zhoršila, v percentuálnom vyjadrení to predstavovalo 55,5%.

Štvrtina oslovených MSP (26,7%) odpovedala, že sa ich finančná situácia nezmenila a 12,2% odpovedala, že sa ich situácia zlepšila. (Slovak Business Agency, 2021)

Graf 5 Ako sa zmenila finančný situácia od začiatku Covid-19?

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Slovak Business Agency, 2021

4.2 Poskytnutá dočasná ochrana podnikateľom

V rámci databázy Finstat.sk sa uvádza za rok 2021, že 16 podnikateľských subjektov požiadalo o poskytnutie o dočasnej ochrane a u 24 podnikov došlo k zániku dočasnej ochrany. Za rok 2020 sa uvádza až 366 podnikov, ktoré o túto ochranu požiadalo. (finstat, 2021)

Tabuľka 5 Dočasná ochrana za rok 2020 a 2021

Dočasná ochrana za rok 2020 a 2021		
Kraj	2020	2021
Banskobystrický	49	6
Bratislavský	111	0
Košický	49	3
Nitriansky	30	0
Prešovský	29	2
Trenčiansky	30	3
Trnavský	24	1
Žilinský	42	0
Nezistené	2	1

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa finstat.sk, 2021

Podľa vyššie uvedenej tabuľky môžeme vidieť, že podnikateľské subjekty za rok 2021 oproti roku 2020 nemali veľký záujem o dočasnú ochranu. Za rok 2021 ani jeden podnikateľský subjekt nepožiadaval o dočasnú ochranu v rámci Bratislavského kraja, Nitrianskeho kraja a Žilinského kraja. (finstat, 2020)

4.3 Porovnanie pomoci „Prvá pomoc+“ a „Prvá pomoc++“

Pod záštitou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky bola zriadená webstránka pomahameludom.sk, ktorá popisovala jednotlivé náležitosti podpory pre zamestnancov, zamestnávateľov a živnostníkov. O príspevok na podporu pre zamestnávateľov, ktorí museli svoje prevádzky zatvoriť, mohli žiadať len tie prevádzky, ktoré museli byť povinne zatvorené rozhodnutím Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. Za mesiace december a január 2020 sa uplatňovala prvá pomoc plus. (MPSVR SR, 2021)

Tabuľka 6 Príspevok na náhradu mzdy zamestnanca

Príspevok na náhradu mzdy zamestnanca	
„Prvá pomoc plus“	„Prvá pomoc plus plus“
Za január 2021 je možné žiadať o podporu do 31. marca 2021	Za február 2021 je možné žiadať o podporu do 30. apríla 2021.
Výška príspevku za január 2021: Vo výške 80% celkovej ceny práce zamestnanca (hrubá mzda plus odvody platené zamestnávateľom za zamestnanca), najviac vo výške 1 100€	Výška príspevku za február 2021: Vo výške 100% celkovej ceny práce zamestnanca (hrubá mzda plus odvody platené zamestnávateľom za zamestnanca), najviac vo výške 1 100€

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Pakšiová, 2021

Podpora pre SZČO a s. r. o., v ktorých je len jedna osoba, pre SZČO (žiadosť A) a s. r. o. (žiadosť B), ktoré v danom mesiaci nemali žiaden iný príjem. Aby túto podporu získali, podmienkou je, aby nemali žiaden iný príjem z podnikateľskej, nepodnikateľskej alebo závislej činnosti. (Pakšiová, 2021)

Tabuľka 7 Príspevok na náhradu straty príjmu

Príspevok na náhradu straty príjmu	
„Prvá pomoc plus“	„Prvá pomoc plus plus“
Paušálny príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti za mesiac január 2021 je vo výške 315€.	Paušálny príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti za mesiac február 2021 (a neskôr) je vo výške 360€.

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Pakšiová, 2021

Príspevok pre SZČO, ktoré museli zatvoriť svoje prevádzky alebo im poklesli tržby o menej ako 20%, môžu žiadať o príspevok len SZČO, ktoré začali podnikáť do 1.10.2021. Za mesiace december 2021 a január 2022 sa poskytuje „Prvá pomoc plus“. (MPSVR SR, 2021)

Tabuľka 8 Príspevok na náhradu straty príjmov SZČO

Príspevok na náhradu straty príjmov SZČO	
„Prvá pomoc plus“	„Prvá pomoc plus plus“
a január 2021 je možné žiadať o podprú do 31. marca 2021.	Za február 2021 je možné žiadať o podporu do 30. apríla 2021.
Príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti SZČO sa poskytuje v závislosti od výšky poklesu tržieb za január 2021: - Pokles tržieb od 20 - 39,99% je príspevok 270€ - Pokles tržieb od 40 - 59,99% je príspevok 450€ - Pokles tržieb od 60- 79,99% je príspevok 630€ - Pokles tržieb od 80% a viac je príspevok 810€	Príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti SZČO sa poskytuje v závislosti od výšky poklesu tržieb za február 2021 (a neskôr): Pokles tržieb od 20- 29,99% je príspevok 330 € Pokles tržieb od 30 - 39,99% je príspevok 420€ Pokles tržieb od 40 - 49,99% je príspevok 510€ Pokles tržieb od 50 - 59,99% je príspevok 600€ Pokles tržieb od 60 - 69,99% je príspevok 690€ Pokles tržieb od 70-79,99% je príspevok 780€ Pokles tržieb od 80% a viac je príspevok 870 €

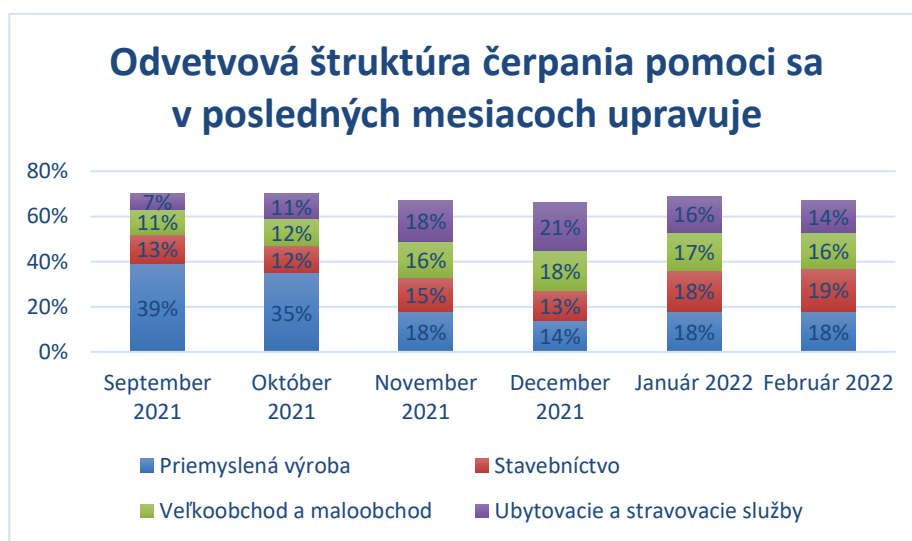
Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Pakšiová, 2021

4.3.1 Vyplácanie žiadostí Prvej pomoci

Podľa Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky sme zistili, že pre rok 2020 a 2021 sa podnikateľom poskytlo v rámci finančnej pomoci celkovo 2 150 468 105,41€. Finančný príspevok bol určený pre právnické osoby, fyzickým osobám, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť a zamestnancov. Za október v roku 2020 bola priemerná výška na podporu na jedného zamestnanca v sume 355€. Do júna 2021 platilo pravidlo, že čím je podnik väčší tým bude nižšia finančná čiastka na zamestnanca, to sa len zmenilo po mesiaci júl. Malé podniky na podporu mohli dostať čiastku 438€ a mikropodniky dosiahnuť čiastku 424€. Veľká zmena nastala v septembri v roku 2021, kedy na jedného zamestnanca vo veľkom podniku prispelo sumou 317€, zatiaľ čo stredné podniky priemerne dostali za zamestnanca 269€. (MPSVR SR, 2021)

Posledná čiastka, ktorá má byť vyplatená prostredníctvom danej pomoci, bola mesiac február a ktorá bola vyplatená do konca apríla 2022. Odvetvová štruktúra čerpania je za obdobie od septembra 2021 po február 2022. V mesiaci september najviac čerpalo finančnú pomoc v oblasti priemyselnej výroby, čo predstavovalo 39%. Najmenej v tomto období poberala oblasť ubytovacích a stravovacích služieb, čo predstavovalo 7%. Odvetvie stavebníctva sa od septembra 2021 po február 2022 pohybovalo od 12% (október 2021) až po 19% (február 2022). Čo sa týka odvetvia veľkoobchodu a maloobchodu sa to pohybovalo od 11% (september 2021) až 18% (december 2021). (MPSVR SR, 2022)

Graf 6 Odvetvová štruktúra čerpania pomoci sa v posledných mesiacoch upravuje

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa MPSVR SR, 2022

Celkový prehľad poskytnutia finančnej pomoci, prostredníctvom Prvej pomoci od marca 2020 po február 2022. Celkovo bolo vyplatených 2,44 miliardy €, pre 1 707 961 podnikateľské subjekty a 5 629 479 zamestnancov a SZČO. (Baliak – Domonkos – Fašungová – Hábel – Komadel – Veselková, 2022)

Čerpanie finančných príspevkov za marec 2020 až február 2022 z projektov prvej pomoci, stav k 31.3.2022					
Opatrenia	Počet podporených subjektov	Počet podporených zamestnancov/SZČO	Finančný príspevok	Priemerná podpora na pracujúceho	žiadaná suma
Marec 2020	80073,00	370440,00	82 995 984,63 €	224,05 €	83 021 097,32 €
Apríl 2020	94577,00	465542,00	176 963 284,60 €	380,12 €	177 031 446,20 €
Máj 2020	77258,00	458974,00	145 997 987,63 €	318,10 €	146 075 401,28 €
Jún 2020	52477,00	278175,00	80 895 325,90 €	290,81 €	80 926 563,28 €
Júl 2020	41816,00	225146,00	63 396 727,90 €	281,58 €	63 403 811,45 €
August 2020	40565,00	201236,00	56 916 439,88 €	282,83 €	56 926 947,88 €
September 2020	42968,00	186226,00	50 478 400,71 €	271,06 €	50 488 093,94 €
Október 2020	72268,00	252576,00	106 897 962,86 €	423,23 €	106 948 209,93 €
November 2020	82428,00	244754,00	112 437 962,65 €	459,39 €	113 210 611,54 €
December 2020	83595,00	262393,00	120 483 954,79 €	459,17 €	121 128 379,95 €
Spolu 2020	668025,00	2945462,00	997 464 031,55 €	3 390,34 €	999 160 562,77 €
Január 2021	117852,00	361035,00	18 829 322,99 €	521,36 €	188 475 168,26 €
Február 2021	120509,00	346279,00	212 278 841,89 €	613,03 €	212 359 782,32 €
Marec 2021	115462,00	317599,00	199 385 120,27 €	637,79 €	199 512 458,28 €
Apríl 2021	109270,00	315411,00	180 307 209,76 €	571,66 €	180 320 331,10 €
Máj 2021	90532,00	267937,00	154 502 880,44 €	576,64 €	154 513 275,09 €
Jún 2021	78523,00	224839,00	122 553 241,63 €	545,07 €	122 812 248,04 €
Júl 2021	44685,00	84241,00	29 984 756,91 €	355,94 €	30 001 320,11 €
August 2021	0,00	0,00	- €	- €	- €
September 2021	46337,00	95952,00	35 185 148,43 €	366,70 €	35 198 201,39 €
Október 2021	52171,00	125237,00	43 914 025,71 €	350,65 €	43 966 426,13 €
November 2021	64144,00	138657,00	61 903 755,40 €	446,45 €	61 911 087,23 €
December 2021	72847,00	163727,00	84 522 391,35 €	516,24 €	85 564 860,42 €
Spolu 2021	912332,00	2440914,00	1 143 366 694,78 €	5 501,53 €	1 314 635 158,37 €
Január 2022	71176,00	142578,00	77 419 655,59 €	543,00 €	77 437 962,03 €
Február 2022	56428,00	100525,00	55 332 096,60 €	550,43 €	55 337 998,10 €
Spolu 2022	127604,00	243103,00	132 751 752,19 €	1 093,43 €	132 775 960,13 €

Obrázok 6 Čerpanie finančných príspevkov za marec 2020 až február 2022 z projektov Prvej pomoci, stav k 31.3.2022

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Baliak – Domonkos – Fašungová – Hábel – Komadel – Veselková, 2022

5 Diskusia

Daná kapitola sa zaoberá porozumením všetkých poznatkov, ktoré sme rozoberali v predošlých kapitolách a vytvorenie jednotlivých návrhov, ktoré by mohli pomôcť v danej oblasti. Jeden z najdôležitejších poznatkov, ktoré sme pri vypracovaní danej práce zistili je, že každý jeden podnikateľský subjekt bol ohrozený koronakrízou. Niektoré podniky vo vyššom meradle ako iné.

Ako sme už niekoľkokrát spomínali v predošlých kapitolách, štát sa snažil odvrátiť nepriaznivú situáciu pre podnikateľov rôznymi legislatívnymi opatreniami. Však niektoré podniky sa dostali do veľmi zlej finančnej situácie, z ktorej sa už nedokázali dostať. Môžeme to vidieť na Obrázku 5 Počet zaniknutých firiem po rokoch, kde za rok 2021, kedy pandémie COVID-19 bola na Slovensku najviac alarmujúca, zaniklo 16 075 firiem. Je to najvyšší počet zaniknutých firiem od roku 2012 po súčasnosť. To môže vypovedať aj o tom, že podnikatelia a najmä vláda SR, neboli pripravení na takúto ťažkú a nepredvídateľnú situáciu.

Z našich zistení môžeme povedať, že vláda Slovenskej republiky dostatočne nevytvorila podmienky a nezabezpečila správne nasmerovanie pomoci podnikateľom. Musíme si však uvedomiť, že pandémie na Slovensku začala v roku 2020 a niektoré firmy museli zavrieť svoje prevádzky z jedného dňa na druhý. Myslíme si, že pre rok 2021 mali byť už vytvorené také opatrenia, ktoré by zabránili čo najväčšiemu počtu podnikateľských subjektov zaniknúť.

Zákony, ktoré boli vypracované pre obdobie koronakrízy, a ktoré sme rozoberali v predošlých častiach, boli napríklad č. 62/2020 Z. z., a č. 67/2020 Z. z.. Jednotlivé zákony boli vypracované pre sektory hospodárstva, justície, školstva a zdravotníctva. Keďže zákony boli často opätovne novelizované alebo dopĺňované, a zároveň neboli dostatočne resp. boli chaoticky predstavované, malo za následok to, že občania sa k týmto informáciám nevedeli včas dostať. Ďalším nedostatkom tejto pomoci od štátu bolo aj to, že pri analýze jednotlivých zákonov, ktoré sa týkali koronakrízy, bol obsah novelizovaných zákonov veľmi náročný na pochopenie. Často sa rôzne pomoci vylučovali alebo boli pre podnikateľov nejasné. Príkladom tohto je situácia, ktorá nastala počas druhej vlny koronakrízy, kedy mohli byť reštaurácie a kaviarne otvorené, ale vstup do nich bol povolený len pre očkovaných občanov. Niektorí zamestnávateľia od svojich zamestnancov nepotrebovali potvrdenie o očkovaní, aby mohli vykonávať svoju prácu. Práve takito

zamestnanci, ktorí neboli očkovaní, mohli pracovať v týchto prevádzkach, no vo svojom voľnom čase nemohli podľa tohto zákona navštíviť tieto prevádzky. Bol im odopretý vstup, kvôli tomu, že neboli očkovaní. Rovnako aj my sme museli čerpať z viacerých článkov a od rôznych autorov, ktorí sa snažili jednotlivé zákony popísať jednoduchšie a zrozumiteľne na pochopenie. Celkovo, kvôli týmto zmenám vo vyhláškach, podnikatelia nevedeli okamžite prispôbiť chod svojich prevádzky.

Štát pre podnikateľské subjekty a SZČO vypracoval balík na podporu vo finančných ťažkostiach. O túto finančnú pomoc mohli žiadať cez webovú stránku, ktorá je pod záštitou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, pomahameludom.sk. V kapitole 4. *Výsledky práce* sme vypracovali celkový prehľad poskytnutej finančnej pomoci pre žiadateľov. Celková čiastka predstavovala 2,44 miliardy € od marca 2020 po marec 2022. Samozrejme, nie je to mala čiastka, ktorá sa poskytovala, ale Slovenská republika v roku 2021, presnejšie 13.7.2021, od Európskej únie získala balík v celkovej výške 750 miliárd €. Tento balík bol určený pre štáty Európskej únie, ktoré boli najviac zasiahnuté dopadmi koronakrízy. Vieme, že najviac postihnutý sektor bol práve zdravotnícky, ale čiastka, ktorá bola poskytnutá pre podnikateľov, nie je podľa nás vôbec adekvátne. Keď si celkovú čiastku predelíme počtom podnikateľských subjektov a SZČO, ktorí o túto pomoc žiadali, pripadá na jedného podnikateľa celkovo 333,40 €. Pomoci pre podnikateľov sa nevyplácali za daný mesiac, napríklad žiadateľ žiadal pomoc za mesiac február, ale čiastka za tento mesiac mu bola vyplatená až koncom marca alebo začiatkom apríla. Podnikatelia za tento mesiac museli využívať svoje úspory na prežitie svojich prevádzok. Podnikatelia museli vyplatiť svojich zamestnancov, zabezpečiť prevádzky podľa vyhlášok a taktiež zabezpečiť samého seba. Preto si myslíme, že čiastky, ktoré boli poskytované pre podnikateľov, mohli byť vyššie alebo lepšie spracované pre potreby ich prežitia.

Návrhy, ktoré by podľa nás mohli pomoc prekonať danú problematiku:

- spolupráca s podnikateľskými subjektmi, pri vypracovaní legislatívnych opatrení na ich podporu a ochranu,
- vyššia čiastka podnikateľským subjektom, ktorí o ňu žiadali prostredníctvom Prvej pomoci,
- vytvorenie webovej stránky, kde by všetky zákony a opatrenia, ktoré sa týkali koronakrízy, boli jednoduchšie spracované na pochopenie,

- aktualizovanie webových stránok ministerstiev Slovenskej republiky a odstránenie z nich už neaktuálnych informácií.

Záver

Dva roky Slovenská republika a občania SR bojovali s pandémiou COVID-19. V roku 2022 sa to ale všetko zmenilo. Konečne si môžeme „vydýchnuť“ bez všetkých pravidiel a zákazov, ktoré nám znepríjemňovali naše životy. Najviac zasiahnutí touto krízou boli podnikatelia, ktorí museli mať svoje prevádzky uzatvorené alebo im hrozil krach. Teraz už pre podnikateľov nehrozí, žeby museli naspäť uzatvárať svoje prevádzky alebo dodržiavať jednotlivé epidemiologické opatrenia, nariadené vládou Slovenskej republiky.

Počas rokov, kedy pandémia najviac zúrila na Slovensku, boli pre podnikateľov vytvorené viaceré pomoci a legislatívne opatrenia, ktoré by mohli pomôcť prekonať túto situáciu. Pomoci, ktoré mohli podnikatelia poberať, a ktoré sme rozoberali v bakalárskej práci, boli finančné pomoci Prvej pomoci alebo poskytnutie dočasnej ochrany.

Podnikatelia, ktorí boli nútení uzatvoriť svoje prevádzky alebo im poklesli tržby mohli požiadať o finančnú pomoc, ktorá sa im vyplácala za určité obdobie, na ktoré sa žiadosť vzťahovala. Podnikatelia mohli žiadať finančné pomoci na náhradu mzdy pre svojich zamestnancov, príspevok na náhradu straty príjmu alebo príspevok pre SZČO, ktorým poklesli príjmy.

V tomto období sa podnikatelia dostali do veľmi zlej finančnej situácii, z ktorej sa nevedeli svojpomocne dostať. Kvôli tejto situácii bola prijatá pomoc vo forme dočasnej ochrany pre podnikateľov vo finančnej ťažkosti. Táto pomoc mala ochrániť podnikateľa pred konkurzným alebo reštrukturalizačným konaním. Vzhľadom na vypracované analýzy máme pochybnosti o tom, či táto pomoc pomohla všetkým podnikateľom, ktorí o ňu požiadali.

Vláda Slovenskej republiky, po ťažkých dvoch rokoch, musela vytvoriť opatrenia a legislatívne návrhy, aj pre nasledujúce roky, keby sa podobná situácia zopakovala.

MPRSV SR za posledné dva roky pracovalo na trvalej pomoci, ktorá má chrániť pracovné miesta zamestnancov. Táto pomoc je legislatívne upravená novoprijatým zákonom č. 215/2021 Z. z., o podpore v čase skrátenej práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov, resp. kurzarbeit. Pomoc kurzarbeit nahrádza Prvú pomoc, ktorá v marci 2022 bola ukončená. O túto pomoc podnikatelia môžu žiadať od apríla 2022. Všetky potrebné informácie, ako napríklad: kto môže žiadať o túto pomoc, aké sú

podmienky na poskytnutie alebo výšku podpory, podnikatelia ale aj zamestnanci môžu vyhľadať na webovej stránke www.skratenapraca.gov.sk. (MPRSV SR, 2022)

Resumé (iba v prípade vypracovania práce v inom ako štátnom jazyku)

[zadajte ()]

Bibliografické zdroje

BAĎO, R., VRABLIC, P. Kríza ako súčasť životného cyklu podniku a metódy záchrany podnikov v kríze: A crisis as a part of the enterprise life cycle and methods of the rescuing of enterprises in crisis. Manažment v 21. storočí: problémy a východiská: udržateľnosť ako pohyblivý cieľ? Ekonomické, sociálne, kultúrne, etické a ekologické problémy v čase ekonomickej recesie: zborník recenzovaných príspevkov [z konferencie]: Bratislava, 25. apríl 2012. Trenčín: [Vysoká škola manažmentu v Trenčíne], 2012, s. 200-207. ISBN 978-80-89306-14-5.

BALIAK, M., DOMONKOS, Š., FAŠUNGOVÁ, L., HÁBEL, B., KOMADEL, J. VESELKOVÁ, M. 2022. Práva pomoc Slovensku: priebežná správa o sociálnej pomoci pracujúcim a rodinám. In institutsocialnejpolitiky.sk [online]. Dostupné na internete <https://institutsocialnejpolitiky.sk/wp-content/uploads/2022/04/ISP_2022_Prva_pomoc_update23_final-1.pdf>

BELÁS, J., DEMJAN, V. Finančné riadenie komerčnej banky. Žilina: GEORG, 2009. 155 s. ISBN 978-80-89401-06-2.

BLAHUŠIAKOVÁ, M. Vplyv uzavretia ekonomiky v rámci 1. vlny epidémie COVID-19 na ekonomickú situáciu subjektov v Slovenskej republike. In AIESA – Budovanie spoločnosti založenej na vedomostiach: recenzovaný zborník – 19. medzinárodná vedecká konferencia organizovaná pod záštitou rektora Ekonomickej univerzity v Bratislave prof. Ing. Ferdinanda Daňa, PhD. a dekana Fakulty hospodárskej informatiky prof. Ing. Ivana Brezinu, CSc.. Bratislava: Letra Edu, 2020, s. 19-29. ISBN 978-80-89962-68-6.

BLAHUŠIAKOVÁ, M., ONDRUŠOVÁ, L. Lockdown a jeho dopady na ekonomické subjekty v Slovenskej republike. In Ekonomika a informatika: vedecký časopis FHI EU v Bratislave a SSHI. ISSN 1339-987X. 2020. roč.. 18, č. 2, s. 29-49.

BRŠIAK, V. 2020. Mimoriadne opatrenia v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v oblasti zdravotníctva. In [epi.sk](https://www.epi.sk) [online]. Dostupné na internete <<https://www.epi.sk/odborny-clanok/mimoriadne-opatrenia-v-suvlosti-so-sirenim-nebezpecnej-nakazlivej-ludskej-choroby-covid-19-v-oblasti-zdravotnictva.htm>>

DĚDEČKOVÁ, N. Diagnostika životného cyklu podniku: Diagnostics of Company Life Cycle. Ekonomika, financie a manažment podniku XIV: zborník vedeckých statí pri

príležitosti Týždňa vedy a techniky. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2020, s. 141-150. ISBN 978-80-225-4763-5.

Európska rada Rada Európske únie. 2020. COVID-19 – Rada súhlasila s podporou z rozpočtu EÚ. In consilium.europa.eu [online]. 2020. Dostupné na internete < <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2020/03/18/covid-19-council-gives-go-ahead-to-support-from-eu-budget/> >

Európska rada Rada Európskej únie. 2022. Chronologický prehľad – opatrenia Rady týkajúce sa ochorenia COVID-19. In consilium.europa.eu [online]. 2022. Dostupné na internete < <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/coronavirus/timeline/> >

FinStat. 2021. Dočasná ochrana podnikateľov. In finstat.sk [online]. Dostupné na internete < <https://finstat.sk/konkurzy-restrukturalizacie/docasna-ochrana> >

FinStat. 2022. Štatistika vzniku a zániku firiem a živnostníkov. In finstat.sk [online]. Dostupné na internete < <https://finstat.sk/analyzy/statistika-poctu-vzniknutych-a-zaniknutych-firiem> >

HOLEČKOVÁ, L. HYRŠLOVÁ, J. Ekonomika podniku. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2018. Učebný text 296 s. ISBN 978-80-87839-90-4.

CHAPČÁKOVÁ, A. HEČKOVÁ, J., HUTTMANOVÁ, E. Podnikanie malých a stredných podnikov. 1. vyd. Košice: Equilibria, 2013. 410 s. ISBN 978-80-8143-076-3.

KOTLEBOVÁ, J., CHOVANCOVÁ, B. Medzinárodné finančné centrá: zmeny v globálnej finančnej architektúre. Bratislava: IURA EDITION, 2010. 484 s. ISBN 978-80-8078-299-3.

KUPKOVIČ, M. a kol. Podnikové hospodárstvo – komplexný pohľad na podnik. 7. vyd. Bratislava: Sprint, 2003. 452 s. ISBN 80-88848-71-7.

MAGOČOVÁ, B. 2020. Spravovanie pohľadávok a uplatňovanie nárokov podnikateľov v čase koronakrízy. In epi.sk [online]. Dostupné na internete < <https://www.epi.sk/odborny-clanok/spravovanie-pohladavok-a-uplatnovanie-narokov-podnikatelov-v-case-koronakrizy.htm> >

MAJDÚCHOVÁ, H. a kol. Podnikové hospodárstvo. 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. 424 s. ISBN 978-80-8168-806-5.

MAJDÚCHOVÁ, H. a kol. Podnikové hospodárstvo. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020. 424 s. ISBN 978-80-571-0271-7.

MF SR. 2020. Ministerstvo financií predstavilo opatrenia v rámci „Lex korona“. In mfsr.sk [online]. Dostupné na internete < <https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/ministerstvo-financii-predstavilo-opatrenia-ramci-lex-korona.html> >

MH SR. 2020. Lex Korona (2020). In economy.gov.sk [online]. Dostupné na internete < <https://www.economy.gov.sk/podnikatelske-prostredie/opatrenia-na-zlepsenie-podnikatelskeho-prostredia/lex-korona-2020> >

MONITORING PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA. 2020. Analýza MSP priamo ohrozených pandémiou. In monitoringmsp.sk [online]. 2020. Dostupné na internete <<http://monitoringmsp.sk/2020/03/31/analyza-msp-priamo-ohrozenych-pandemiou/>>

MPRSV SR. 2022. Kuzrarbeit od dnešného dňa aj Slovensku. In employment.gov.sk [online]. Dostupné na internete < <https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/informacie-media/aktuality/kurzarbeit-od-dnesneho-dna-aj-slovensku.html> >

MPSVR SR. 2021. Udržať pracovné miesta počas novembra a decembra pomôže Prvá pomoc +. In employment.gov.sk [online]. Dostupné na internete < <https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/informacie-media/aktuality/udrzat-pracovne-miesta-pocas-novembra-decembra-pomoze-prva-pomoc.html>>

MPSVR SR. 2022. Prvá pomoc zamestnávateľom, zamestnancom a živnostníkom. In pomahameludom.sk [online]. Dostupné na internete < <https://www.pomahameludom.sk/prva-pomoc> >

MPSVR SR. 2022. Výška Prvej pomoci rastie, o podporu je možné žiadať do konca apríla. In employment.gov.sk [online]. Dostupné na internete < <https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/informacie-media/aktuality/vyska-prvej-pomoci-rastie-podporu-je-mozne-ziadat-do-konca-aprila.html>>

MS SR. 2021. Dočasná ochrana podnikateľov od 1.1.2021. In justice.gov.sk [online]. Dostupné na internete < <https://www.justice.gov.sk/sluzby/covid-19/docasna-ochrana-podnikatelov/#docasna-ochrana-1-1-2021> >

PAKŠIOVÁ, R. Podpory podnikateľom v dobe COVID-19 opatrení v roku 2021. In ÚAD – účtovníctvo, audítorstvo, daňovníctvo. ISSN 1335-2024. 2021. roč. 29, č. 3, s. 2-8.

RÚ – Register úpadcov. 2021. Počet vyhlásených konkurzov v roku. In. ru.justice.sk [online]. Dostupné na internete < <https://ru.justice.sk/ru-verejnost-web/pages/statistiky/vyhlaseneKonkurzy.xhtml> >

Slovak Business Agency. 2020. Názory podnikateľov na dopady druhej vlny korona krízy. Správa z kvantitatívneho prieskumu. In monitoringmsp.sk [online]. Dostupné na internete < http://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2020/11/COVID_2.vlna_sprava.pdf >

Slovak Business Agency. 2020. Podpora zamestnanosti v období koronakrízy v SR a v okolitých krajinách. In monitoringmsp.sk [online]. Dostupné na internete < <http://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2020/08/Podpora-zamestnanosti-v-obdob%C3%AD-koronakr%C3%ADzy-v-SR-a-v-okolit%C3%BDch-krajin%C3%A1ch.pdf> >

Slovak Business Agency. 2021. Preferované opatrenia pre podnikateľov na zmiernenie dopadov pretrvávajúcej koronakrízy. Správa z kvantitatívneho prieskumu. In monitoringmsp.sk [online]. Dostupné na internete < http://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2021/03/COVID_2021_final.pdf& >

Slovak Business Agency. 2021. Prístup MSP k financovaniu, vrátane financovanie mikropodnikov a začínajúcich podnikov. In monitoringmsp.sk [online]. Dostupné na internete < http://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2022/01/Pr%C3%ADstup-MSP-k-financovaniu_2021.pdf >

SRPOVÁ, J., ŘEHOŘ, V., a kol. Základy podnikání. Praha: Grada, 2010. 432 s. ISBN 9788-80-247-3339-5.

SYNEK, M. a kol. Manažerská ekonomika. 4. vyd. Praha: Granda, 2007. 452 s. ISBN 978-80-247-1992-4.

VRAVEC, J., KOREČKO, J. Analytický pohľad na ekonomické aspekty pandémie COVID-19 v SR: Analytical perspective on economic aspects of the COVID-19 pandemic in the Slovak Republic. In. Vedecký časopis FINANČNÉ TRHY. [online]. 2020. Dostupné na internete: <<http://www.derivat.sk/index.php?PageID=3189>> ISSN 1336-5711.

WHO. 2020. Novel Coronavirus (2019-nCoV) SITUATION REPORT – 1, In. who.int. [online]. Dostupné na internete <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200121-sitrep-1-2019-ncov.pdf?sfvrsn=20a99c10_4>

Prílohyⁱ (ak sú súčasťou práce)¹

ⁱ Zobrazený príklad použitia upraveného štýlu - Text koncovej poznámky

---

¹ Zobrazený príklad použitia upraveného štýlu - Text poznámky pod čiarou